

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1523

Vragen van het lid **Voortman** (GroenLinks) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht «Nederland zet weer Somalische asielzoekers uit»* (ingezonden 20 februari 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 7 maart 2013).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland zet weer Somalische asielzoekers uit»?¹

Antwoord vraag 1:

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat op 20 februari 2013 om 10.20 uur de eerste uitzetting van een Somaliër naar Mogadishu plaatsvindt sinds 2010?

Antwoord vraag 2:

De gedwongen terugkeer van een uitgeprocedeerde Somalische asielzoeker was inderdaad gepland op 20 februari om 10.20 uur, maar heeft niet plaatsgevonden. Op 19 februari 2013 heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag bepaald dat de uitzetting op 20 februari 2013 geen doorgang mocht vinden, onder meer omdat er nog een beroepsprocedure openstond van de vreemdeling gericht tegen het hem opgelegde terugkeerbesluit en inreisverbod.

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat er recent een terugkeermissie naar Mogadishu heeft plaatsgevonden? Zo ja, waar bestond deze missie uit?

Antwoord vraag 3:

Ja, dat is correct. Doel van deze missie was het bestendigen van de samenwerking tussen Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) en de Somalische regering in het algemeen en de terugkeer van in Nederland niet rechtmatig verblijvende Somalische vreemdelingen in het bijzonder.

¹ Vluchtelingenwerk.nl, 19 februari 2013

Vraag 4

Kunt u een schatting geven van het aantal Somaliërs dat de komende tijd gedwongen zal worden uitgezet?

Antwoord vraag 4:

Vanzelfsprekend ga ik bij gedwongen terugkeer naar Somalië zorgvuldig te werk. In mijn brief aan uw Kamer² over de wijzigingen in het asielbeleid ten aanzien van Somalië heb ik aangegeven dat de herwaardering van de situatie in Mogadishu – die niet langer wordt gekwalificeerd als situatie als beschreven in artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn – met zich meebrengt dat de belemmeringen voor gedwongen terugkeer naar alle delen van Somalië zijn weggenomen. Immers, niet langer hoeft door terugkerende asielzoekers die over land reizen gereisd te worden door een gebied waar sprake is van een 15c-situatie. Voorts bestaat niet langer het gevaar dat asielzoekers uit Somaliland, die gedwongen worden uitgezet via Mogadishu, het risico lopen in een 15c-gebied terecht te komen in het geval zij onverhoopt in Somaliland niet worden toegelaten. Ik heb daarom in de genoemde brief aangegeven dat ik gedwongen terugkeer naar Somalië met alle nodige zorg – weer ter hand zal nemen. Een schatting van het aantal Somalische vreemdelingen dat de komende tijd gedwongen zal worden uitgezet, is niet exact te geven vanwege onder meer procedurele aspecten, zoals nieuwe verblijfsaanvragen en aangewende rechtsmiddelen. Naar verwachting zal het niet om meer dan enkele uitzettingen per maand gaan. Overigens zal het feit dat er weer gedwongen zal worden uitgezet naar Somalië ook van betekenis zijn voor het aantal zelfstandig vertrekken. Natuurlijk blijft de DT&V ook voor Somalische vreemdelingen die Nederland moeten verlaten in eerste instantie inzetten op zelfstandig vertrek.

Vraag 5

Welke begeleiding wordt terugkerende Somaliërs geboden nadat zij zijn geland op Mogadishu Airport?

Antwoord vraag 5:

Voor vreemdelingen die vrijwillig terugkeren is financiële en in natura ondersteuning mogelijk bij herintegratie in Somalië, inclusief Zuid en Centraal Somalië. Op www.infoterugkeer.nl vindt u een overzicht van deze projecten, waaronder twee door mij gesubsidieerde projecten die specifiek zien op vrijwillige terugkeer naar Somalië en ondersteuning bij de herintegratie aldaar. Voor gedwongen terugkeer is geen financiële bijdrage mogelijk. Wel zal de vreemdeling, ook wanneer sprake is van een uitzetting, financieel in de gelegenheid worden gesteld om na aankomst in Mogadishu door te kunnen reizen naar zijn eindbestemming in Somalië.

Vraag 6

Bestaan er extra veiligheidsrisico's voor Somaliërs die gedurende lange tijd in het Westen hebben gewoond? Zo ja, op welke manier wegen deze risico's mee bij uitzetting naar Mogadishu?

Antwoord vraag 6:

In mijn brief van 21 augustus 2012 aan uw Kamer³ heb ik uiteengezet hoe het element «verwestersing» een rol speelt in de beoordeling van de mogelijke risico's op schending van artikel 3 EVRM die een asielzoeker uit Somalië bij terugkeer kan lopen. Indien in het kader van de asielprocedure is vastgesteld dat een asielzoeker uit Somalië geen asielbescherming nodig heeft – waarmee eveneens is vastgesteld dat hij op grond van een eventueel langdurig verblijf in het Westen geen reëel risico loopt bij terugkeer – is terugkeer aan de orde. Zelfstandige terugkeer heeft de voorkeur maar gedwongen terugkeer kan aan de orde zijn als de vreemdeling niet zelfstandig vertrekt.

² Kamerstukken II, 2012–2013, 19 637, nr. 1595

³ Kamerstukken II, 2011–2012, 19 637, nr. 1572.

Vraag 7

Bent u in staat en bereid om te monitoren wat er gebeurt met de mensen die nu worden teruggestuurd naar Mogadishu? Zo ja, hoe? Zo nee, bent u bereid om te voorzien in monitoring, bijvoorbeeld door de Commissie Integraal Toezicht Terugkeer (CITT)?

Antwoord vraag 7:

De Nederlandse asielprocedure, inclusief de mogelijkheid van een rechterlijke toets, biedt ruim voldoende waarborgen om uiteindelijk, bij een onherroepelijk geworden afwijzende beslissing op het verzoek om toelating, een verantwoorde terugkeer te kunnen realiseren. In de procedure komt, bij de toets aan artikel 3 EVRM, de vraag naar de toelaatbaarheid van de terugkeer van betrokkene aan de orde. De Commissie Integraal Toezicht Terugkeer (CITT) houdt toezicht op het uitzetproces. Hieronder wordt verstaan de handelingen, anders dan rechtshandelingen, alsmede het vervoer van vreemdelingen door overheidsdienaren, gericht op de terugkeer van de vreemdeling naar het land van herkomst of een veilig derde land. De CITT houdt toezicht tot op het moment dat de vreemdeling door de Koninklijke Marechaussee (KMar) is overgedragen aan de buitenlandse autoriteiten.

Vraag 8

Hoe beoordeelt u het feit dat VluchtelingenWerk Nederland en Amnesty International stellen dat Mogadishu niet veilig is en dat Nederland gezien de veiligheidssituatie in Mogadishu geen vluchtelingen zou moeten terugsturen naar Mogadishu? Hoe beoordeelt u het feit dat de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties in januari 2013 tijdens een bijeenkomst met Tweede Kamerleden nog uitdrukkelijk verzocht niet uit te zetten naar Somalië?

Vraag 9

Deelt u de bezorgdheid van bovengenoemde organisaties over de veiligheid van de Somaliërs die gedwongen worden uitgezet naar Mogadishu, gezien het feit dat er een negatief reisadvies geldt voor Somalië, het Nederlandse ambtsbericht de veiligheidssituatie in Mogadishu als slecht typeert en dat er in december 2012 nog 450 doden en gewonden vielen in Mogadishu en dit nog steeds maandelijks gebeurt? Zo ja, deelt u de mening dat hervatting van gedwongen terugkeer naar Mogadishu nu voorbarig is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 8 en 9:

Nee, die bezorgdheid deel ik niet. Asielaanvragen van alle Somaliërs worden individueel beoordeeld en hierbij wordt de veiligheidssituatie in het land in aanmerking genomen. Pas na deze beoordeling is terugkeer van de asielzoeker aan de orde, als is vastgesteld dat geen asielbescherming nodig is. Asielzoekers komen niet meer enkel op grond van het feit dat zij afkomstig zijn uit Mogadishu in aanmerking voor bescherming aangezien Mogadishu gelet op de informatie uit het laatste ambtsbericht van de minister van Buitenlandse Zaken van november 2012 niet meer zó onveilig is dat een ieder gevaar loopt louter door zijn aanwezigheid aldaar.